

Biggen vreten meer en groeien harder als ze in de zoogperiode worden bijgevoerd met een smakelijke en licht verteerbare melkkorrel. Deze voordelen worden echter tenietgedaan als de veehouder al in de zoogperiode overschakelt op ander voer. Dat blijkt uit een voerproef bij biologische biggen op praktijkcentrum Raalte. Voor de praktijk lijkt het daarom beter om voerwisselingen tijdens de zoogperiode te vermijden.

Melkkorrel goed voor maar niet noodzakelijk voor gezonde opfok

Door ir. Marinus van Krimpen en ing. Gisabeth Binnendijk

In de gangbare varkenshouderij worden biggen tijdens het zogen vaak bijgevoerd met melkkorrel, smakelijk en goed verteerbaar voer dat rijk is aan melkeiwitten en lactose. Het is

bedoeld om de opname van vast voedsel in een vroeg stadium te stimuleren, zodat de biggen vanaf het moment van spenen zonder meer kunnen overschakelen op vast voer. Een vlotte opname van vast voer direct na het spenen is belangrijk voor de preventie van speendiarree en slingerziekte.

Vanwege het geringe marktsegment van de biologische varkenshouderij in Nederland is het voor leveranciers van melkkorrel nog niet interessant om een biologische melkkorrel te maken. Op biologische varkenshoudertijen krijgen biggen in de zoogperiode daarom soms speenvoer, maar nog vaker biggenopfokkorrel verstrekt. Vermoedelijk nemen zuigende biggen veel minder biggenopfokkorrel en speenkorrel op dan melkkorrel, wat de kans op speenproblemen vergroot. Onduidelijk is in hoeverre deze voerstrategie bij biggen tijdens de zoogperiode de technische en economische resultaten en diergezondheid tijdens de opfokperiode beïnvloeden.

Voyerstrategieën in de zoogperiode

In opdracht van Nutreco en het ministerie van LNV heeft het praktijkonderzoek bij biologisch gehouden biggen onderzocht wat het effect is van enkele voerstrategieën in de zoogperiode op dierprestaties en gezondheid na het spenen. Het

experiment omvatte drie behandelingen:

1-fasestrategie: Vanaf een leeftijd van 13 dagen tot aan het eind van de biggenopfok (gewicht circa 23 kg) is aan de biggen een biggenopfokkorrel gegeven.

2-fasestrategie: Vanaf een leeftijd van 13 dagen tot één week voor het spenen is aan de biggen melkkorrel verstrekt. Vanaf 7 dagen voor het spenen tot het eind van de opfok is biggenopfokvoer gegeven.

3-fasestrategie: Vanaf een leeftijd van 13 dagen tot één week voor het spenen is aan de biggen melkkorrel gegeven. Vanaf 7 dagen voor het spenen tot 7 dagen na het spenen is speenkorrel verstrekt. Vervolgens is tot het eind van de opfok biggenopfokvoer verstrekt.

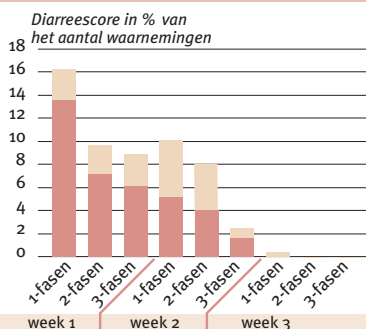
Het onderzoek is uitgevoerd op praktijkcentrum Raalte van juli 2003 tot en met februari 2004. Tijdens de zoogperiode zijn 54 tomen (18 tomen per behandeling) met in totaal 675 biggen ingedeeld voor de proef. De tomen biggen zijn bij het spenen, op een leeftijd van gemiddeld 41 dagen, intact gelaten en verplaatst naar een biggenopfokafdeling. De dieren zijn vervolgens nog vier weken gevolgd.

Geen voerovergang voor het spenen

Uit het onderzoek is gebleken, dat het geven van melkkorrel in plaats van opfokkorrel vanaf dag 13 van de zoogperiode tot één week voor spenen de voeropname stimuleert, zowel per toom als per big. Dit resulteert in meer groei. Deze voordelen worden echter in de laatste week van de zoogperiode tenietgedaan als de biggen één week voor spenen moeten overschakelen van melkkorrel

1. Diarreescoring

Diarreescoring (% van het aantal waarnemingen) per behandeling gedurende week 1 t/m 3 van de opfokperiode bij toepassing van verschillende voerstrategieën.

big

naar speenvoer of opfokvoer. Voor de praktijk lijkt het daarom beter om voeroverschakelingen in de zoogperiode te vermijden.

De voerstrategie tijdens de zoogperiode heeft geen invloed op het aantal uitvallers en het aantal veterinair behandelde dieren tijdens de zoogperiode. De strategie voor het spenen heeft ook geen aantoonbaar effect op de technische resultaten na het spenen. Wel hebben de biggen die in de zoogperiode melkkorrel kregen, tijdens de opfokperiode absoluut gezien een hogere voeropname en groei vergeleken met biggen die geen melkkorrel kregen. Bij deze biggen trad in de eerste week van de opfok minder diarree op en in minder ernstige mate dan bij biggen die in de zoogperiode opfokkorrel kregen. Als de biggen na de melkkorrel over moesten schakelen op speenvoer (3-fasestrategie) was de mestconsistentie in de tweede week van de opfokperiode zelfs nog beter dan die van de biggen die na de melkkorrel opfokvoer kregen (2-fasestrategie). De resultaten van de diarreescores zijn weergegeven in figuur 1.

De voerstrategie in de zoogperiode heeft geen invloed op het aantal uitgevallen biggen en het aantal veterinair behandelde dieren in de opfokperiode. Ook is er geen aantoonbaar verschil in opbrengst, voerkosten en saldo per afgeleverde big tussen de drie vergeleken voerstrategieën.

Stimuleer voeropname in zoogperiode

Een goede voeropname in de zoogperiode draagt vaak bij aan het verminderen van speenproblemen en dient daarom gestimuleerd te worden. De voeropname in die periode was in dit onder-

zoek hoog. De gemiddelde opname per toom varieerde van 0,4 kg per dag (behandeling 1) tot 0,6 kg per dag (behandeling 3), een niveau dat twee- tot driemaal zo hoog lag als de hoeveelheid die biggen normaal op dit praktijkcentrum tijdens de zoogperiode opnemen. Waarschijnlijk is dit te verklaren door het aantal vreetplaatsen per kraamhok (voor het experiment uitgebreid van één naar vier) en doordat het voer regelmatig

werd ververs. Door veel aandacht te besteden aan het voeren tijdens de zoogperiode is de voeropname in die tijd dus aanzienlijk te stimuleren. Er zijn echter vanuit dit onderzoek geen duidelijke aanwijzingen dat de voerstrategie voor het spenen een meetbaar effect heeft op de technische en economische resultaten na het spenen.

Tabel 1 Technische resultaten biologische biggen in de zoogperiode, bij verschillende voerstrategieën.

	Biggenopfokkorrel (1-fase)	Melk- en speenkorrel (3-fasen)	Melk- en opfokkorrel (2-fasen)
Aantal biggen	220	226	229
<i>Vanaf dag 13 tot een week voor spenen:</i>			
Tussengewicht (kg)	4,2	4,1	4,3
Aantal dagen	21	21	21
Groei (gram/dag)	227	256	251
Voeropname per big (kg)	0,32	0,48	0,60

Tabel 2 Technische resultaten biologische biggen in de opfokperiode, bij verschillende voerstrategieën.

In zoogperiode: In opfokperiode:	Biggenopfokkorrel (1-fase)	Melk- en speenkorrel (3-fasen) Speen- en opfokkorrel	Melk- en opfokkorrel (2-fasen) Biggenopfokkorrel
Aantal biggen	180	192	181
<i>Vanaf opleg tot einde opfok (28 dagen na opleg):</i>			
Eindgewicht (kg)	22,7	23,6	23,5
Groei (gram/dag)	433	455	454
Voeropname (kg/dag)	0,75	0,77	0,79
Voederconversie	1,74	1,70	1,74